

Asia: YM008:00/2015, YM029:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

1. Hallituksen esityksen yleisperustelut

Yleiset kommentit lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Itä-Suomen hallinto-oikeus toteaa, että eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annetun lain ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain mukaiset tavoitteet sovitaa yhteen ja jouduttaa eri lupamenettelyjen käsittelyä ja lyhentää kokonaiskäsittelyaikaa ovat lähtökohdaltaan kannatettavia.

Yleiset kommentit YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

-

2. Hallituksen esityksen vaikutukset

Pyydämme erityisesti arvioimaan esitettyjä taloudellisia vaikutuksia suhteessa lausunnonantajan omaan asemaan.

Hallituksen esityksen luonnoksella ei ole taloudellisia vaikutuksia Itä-Suomen hallinto-oikeuden asemaan.

Onko esityksessä jäänyt joitakin olennaisia vaikutuksia huomioimatta? Jos on, niin mitä?

-

Minkälaisiin tilanteisiin arvioitte lupahakemusten tai YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamisen käytännössä soveltuvan?

-

3. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

- Yhteensovitettavat lupamenettelyt (1-4 §)

Hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, ettei esityksessä ole otettu kantaa siihen, onko hakijalla aina oikeus saada yhteensovittavaksi tietyt lupamenettelyt ja onko ja millä perusteella yhteensovittaminen mahdollista hylätä, vaikka kysymyksessä olisikin lain soveltamisalaan kuuluvat yhteensovittettavat lupamenettelyt.

- Yhteensovittava viranomainen (5 §)

-

- Hakijan neuvonta (6 §)

-

- Yhteensovittamisen aloittaminen ja keskeyttäminen (7 ja 13 §)

13 §:n mukaan yhteensovittava viranomainen keskeyttää hakijan pyynnöstä lupahakemuksen käsittelyn yhteensovittamisen ja keskeyttämisestä on tiedotettava sähköisesti. Tästä pykälästä ei ilmene, missä vaiheessa yhteensovittaminen voidaan keskeyttää. Perustelujen mukaan hakija voisi peruuttaa yhteiskäsittelyn missä tahansa vaiheessa ennen lupapäätösten antamista yhden tai useamman hakemuksen osalta. Hallinto-oikeus toteaa, että kyseisen pykälän tarkoituksenmukaisuutta on syytä vielä harkita. Hakija voisi keskeyttää yhteen sovittamisen juuri ennen päätösten antamista, kun lupaviranomaiset ovat jo yhteistyössä varmistaneet lupamääräysten yhteensovivuuden. Toisaalta hakija voi aina peruuttaakin hakemuksensa milloin vain.

- Määräajat käsittelyvaiheille (8, 12 §)

-

- Hakemusten täydentäminen (9 §)

-

- Lupahakemuksista kuuleminen (10-11 §)

11 § 1 momentin mukaan yhteensovittava viranomainen tiedottaisi lupahakemuksista kuuluttamalla. Saman pykälän 4 momentissa on todettu, että sen lisäksi, mitä edellä säädetään, sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen lupahakemuksen vireilletulosta ilmoittamiseen ja tiedottamiseen, mitä mainitun lain 133 §:n 1 momentissa säädetään. Lain yksityiskohtaisissa perusteluissa puolestaan todetaan, että maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien vireilletulosta ilmoittamiseen ja tiedottamiseen sovellettaisiin maankäyttö- ja rakennuslakia eikä lupahakemuksesta siten olisi tarpeen kuuluttaa. Edelleen on todettu, että maankäyttö- ja rakennuslain kuuleminen tapahtuisi siten muista yhteen sovitettavista lupa-asioista erikseen. Hallinto-oikeus toteaa, että lain 11 § 4 momentti on tältä osin epäselvä. Pykälästä voi saada sen käsityksen, että myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta lupahakemuksesta on kuulutettava 1 momentin mukaisesti, mutta sen lisäksi on sovellettava maankäyttö- ja rakennuslain 133 § 1 momenttia. Pykälän tarkoitus selviää vasta hallituksen esityksen yksityiskohtaisista perusteluista, mutta se pitäisi käydä selvästi ilmi myös 4 momentista.

11 § 2 momentin mukaan viranomaisen on annettava kuulutus erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asiat erityisesti koskevat. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa ei ole avattu asianosaisen käsittelyä enempää. Hallinto-oikeus toteaa, että hallituksen esityksessä olisi hyvä tuoda esiin, että asianosaisen määritelmä käy ilmi kustakin lupaa koskevasta lainsäädännöstä.

11 § 4 momentin mukaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen lupahakemuksen vireilletulosta ilmoittamiseen ja tiedottamiseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 133 §:n 1 momentissa säädetään. Perustelujen mukaan ilmoittamiseen ja tiedottamiseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa ja maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetään, joten lakiin tulisi kirjata: ”mitä maankäyttö- ja rakennuslain 133 §:n 1 momentissa ja maankäyttö- ja rakennuslain 133 § 4 momentin nojalla säädetään”. Ehdotetun 11 §:n 4 momentin yksityiskohtaisten perustelujen mukaan rakennuslupahakemuksesta ei ole tarpeen kuuluttaa. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 65 § 2 momentin mukaan naapurin kuuleminen voidaan kuitenkin poikkeuksellisesti korvata kuulutusmenettelyllä eli ilmoitetaan sillä tavoin kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan, jollei nauria tiedetä tai hankaluudetta tavata tai kuultavia naapureita on enemmän kuin kymmenen. Perustelujen mukaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kuuleminen tapahtuisi muista yhteen sovitettavista lupa-asioista erikseen. Hallinto-oikeus esittää harkittavaksi, että yhteismenettelyn kuuluttaminen korvaisi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 65 § 2 momentin mukaisen kuuluttamismenettelyn, jos asiassa sovelletaan yhteismenettelyä. Tällöin yhteismenettelyssä ei tarvittaisi kaksinkertaista kuuluttamista eikä tulisi ongelmaa siitä, minkä lain mukaan kuuluttaminen naapureiden kuulemiseksi tapahtuu.

- Lupapäätösten antaminen (14-15 §)

Pykälässä säädetään lupapäätöksien antamisesta ja siitä, milloin valitukseen oikeutettujen katsotaan saaneen tiedon lupapäätöksistä. Hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksessä julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta ja sen yhteydessä muihin lakeihin tehtävistä muutoksista ei ole esitetty muutoksia maankäyttö- ja rakennuslakiin, jossa on omat säännökset päätösten antamisesta julkipanon jälkeen (142 § ja 198 §). Edellä todetusta johtuen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupa-asioissa päätökset annettaisiin eri tavalla riippuen siitä, sovelletaanko asiassa yhteensovittamismenettelyä vai ei. Hallinto-oikeus ei pidä asiantilaa hyvänä.

- Lupamaksut (16 §)

-

- Voimaantulo (17 §)

Hallinto-oikeus pyytää kiinnittämään erityistä huomiota asiassa annettaviin siirtymäsäännöksiin, jotta välttyttäisiin tulkintaongelmista ratkaistaessa lain voimaantullessa vireillä olevia asioita.

- Ympäristönsuojelulain 47 c §, vesilain 11:1, luonnonsuojelulain 72 a §, maa-aineslain 4 c §, maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, kaivoslain 40 a § ja kemikaaliturvallisuuslain 104 e §

Maankäyttö- ja rakennuslaki 148 §

Pykälässä todetaan, että jos lupahakemuksien käsittelyyn sovelletaan eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettua lakia, sovelletaan asian käsittelyyn maankäyttö- ja rakennuslain 142 §:n (lupapäätöksestä ilmoittaminen) sijaan nyt kysymyksessä olevaa lakia. Hallinto-

oikeus viittaa edellä 11 ja 14 §:n yhteydessä lausuttuun ja toteaa, ettei lupahakemuksien yhteensovittamistilanteessa ole riittävää todeta, että vain 142 §:ää ei sovelleta.

- Ympäristönsuojelulain 47 b §, vesilain 12 a § sekä luonnonsuojelulain 72 b ja 61.5 §

-

4. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen)

- YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen (YVA-laki 5 §, 22 a.1 ja 25 §)

-

- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen (YVA-laki 22 a.2 ja 27 §, ympäristönsuojelulain 44 a §, vesilain 11 a §)

-

5. Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esityksestä

-

Tiainen Riikka

Itä-Suomen hallinto-oikeus - Riikka Tiainen, hallinto-oikeustuomari, 3. osaston johtaja
Terhi Helttunen, hallinto-oikeustuomari, 3 osaston varajohtaja